

**IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ
WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ SPOSOBY ELIMINACJI LUB
OGNIECZANIA TYCH ZAGROŻEŃ I ICH SKUTKÓW**

I. Zagrożenia wewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Zarastanie łądowych ekosystemów nieleśnych drzewami i krzewami oraz niepożądanymi gatunkami roślin zielnych, powodujące obniżenie różnorodności biologicznej	1. Systematyczne usuwanie roślin drzewiastych. 2. Wykaszanie roślinności zielnej. 3. Pielęgnacja i poprawa warunków siedliskowych gatunków cennych florystycznie
2	1. Zachwianie równowagi stanu populacji zwierząt. 2. Zanik gatunków występujących na terenie Parku	1. Tworzenie stref ostoi. 2. Wykonywanie ekspertyz dotyczących stanu poszczególnych gatunków. 3. Wdrażanie programów ochrony gatunków. 4. Prowadzenie monitoringu wybranych gatunków
3	Proces eutrofizacji ekosystemów wodnych prowadzący do niekorzystnych zmian jakościowych i ilościowych w populacjach poszczególnych gatunków ryb	1. Monitoring stanu czystości wód. 2. Tworzenie programów ochrony i wspomagania gatunków. 3. Połowy regulacyjne, kontrolne i pozyskanie tarlaków. 4. Zarybienia oraz regulacja zasad amatorskiego połowu ryb
4	Zanikanie śladów po obiektach dawnej kultury materialnej i niematerialnej	1. Ekspozowanie śladów dawnej kultury materialnej (dawne cmentarze, osady, obiekty hydrotechniczne), oznakowanie ich w terenie za pomocą tablic. 2. Odtwarzanie elementów kultury niematerialnej (dawne nazwy, legendy, tradycja związana z dawnymi zawodami) w wydawnictwach i podczas zajęć edukacyjnych
5	Nadmierne uszkodzanie odnowień naturalnych oraz upraw leśnych i młodników powodowane przez zwierzęta kopytne ²⁾	1. Zabezpieczanie drzewek, poprzez: 1) smarowanie środkami zapachowo-smakowymi (repelentami), 2) grodzenie powierzchni, 3) pakułowanie drzewek. 2. Regulacja liczebności populacji zwierząt kopytnych w oparciu o dane z inwentaryzacji liczebności populacji oraz analizę uwarunkowań ekologicznych, potwierdzającą zasadność wykonywania redukcji liczebności populacji
6	1. Zagrożenie dla gatunków i siedlisk z uwagi na hałas wytwarzany przez turystów. 2. Zaśmiecanie rzeki Drawy wraz	1. Ograniczenie ruchu turystycznego na rzece Drawie w okresie letnim wraz z podejmowaniem działań edukacyjnych społeczeństwa. 2. Regulacja ruchu turystycznego.

	z terenem przyległym	3. Sprzątanie terenu
7	Wydeptywanie pokrywy glebowej, uszkodzenie brzegów rzek i jezior przez pieszych	1. Wykonanie zabezpieczeń technicznych, polegających na naprawie kładek zabezpieczających przed wydeptywaniem, poręczy i schodków oraz pomostów wędkarskich. 2. Oznakowanie i utrzymanie szlaków turystycznych, miejsc postoju i biwakowania, przystani wodnych i miejsc rekreacyjnych zgodnie z obowiązującymi regulacjami - przekazywanie informacji o treści edukacyjnej. 3. Budowa urządzeń zabezpieczających
8	1. Niepełne wykształcenie ekosystemów leśnych z drzewostanami pochodzącymi z dawnych nasadzeń, w tym na gruntach porolnych. 2. Degeneracja siedlisk przez drzewostany iglaste nasadzone na siedlisku lasów liściastych	Przebudowa drzewostanów, poprzez: 1) sadzenie gatunków zgodnych z siedliskiem, 2) regulacje struktury przestrzennej drzewostanów
9	Niska liczebność niektórych gatunków ptaków	1. Wyznaczanie stref ochronnych. 2. Wywieszanie skrzynek lęgowych. 3. Ochrona i pozostawianie drzew dziuplastych i martwych
10	Niewłaściwy skład gatunkowy ryb w wodach Parku	Regulacja składu gatunkowego i struktury wiekowej populacji ryb, poprzez: 1) odłowy regulacyjne, 2) zarybienia, 3) ochronę tarlisk i zimowisk
11	1. Zły stan populacji ryb łososiowatych. 2. Niewykorzystanie potencjalnych możliwości biotopu i tarlisk przez ryby łososiowate	1. Zarybienie, ochrona tarlisk, zimowisk, pozyskanie tarlaków. 2. Ograniczenia w udostępnieniu do amatorskiego połowu ryb
12	Negatywny wpływ gatunków obcych i inwazyjnych na rodzime, dzikie populacje zwierząt i roślin	Monitoring i eliminacja obcych gatunków zwierząt i roślin
13	Zagrożenia ekosystemów w sąsiedztwie powalonych drzew na rzece Drawie w wyniku: 1) nadmiernej lokalnej koncentracji kajakowego ruchu turystycznego, 2) wzmożonego generowania uszkodzeń szaty roślinnej, 3) degradacji powierzchni gleb	1. Częściowe udrażnianie niektórych przeszkód w korycie rzeki (w głównych miejscach koncentracji ruchu turystycznego i przenoszenia kajaków wzdłuż brzegu rzeki) przy jednoczesnym zachowaniu maksymalnej szerokości udrożnienia nieprzekraczającej 2 m. 2. Konstruowanie naziemnych, przenośnych zabezpieczeń technicznych eliminujących nadmierne uszkodzenia szaty roślinnej i gleb
14	Brak wyznaczenia długookresowych kierunków i metod zachowawczej i aktywnej ochrony komponentów środowiska przyrodniczego oraz dopuszczalnych form i zasad	Sporządzenie projektu planu ochrony dla Parku i jego wdrożenie

	wykorzystania zasobów Parku dla celów społecznych i ekonomicznych	
15	Obecność napowietrznych linii energetycznych stanowiących zagrożenie dla awifauny Parku	Sukcesywne docelowe zastępowanie napowietrznych linii energetycznych kablem podziemnym

II. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne¹⁾

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Zagrożenie pożarami	1. Wyoranie pasów przeciwpożarowych. 2. Usuwanie martwych roślin z pasów przeciwpożarowych. 3. Utrzymanie sprawności punktów czerpania wody. 4. Zapewnienie przejezdności dróg pożarowych. 5. Zabezpieczenie miejsc wyznaczonych na ogniska
2	Oslabianie i obumieranie drzew, na skutek intensywnego żeru owadów	1. Wykładanie pułapek feromonowych na owady. 2. Kontrola liczebności oraz ocena stopnia zagrożenia, prognoza przebiegu zjawiska gradacji i ocena ewentualnej skali jej wpływu na ekosystem leśny. 3. Zwalczanie masowego pojawiania się owadów w przypadku potwierdzenia konieczności podejmowania działań technicznych. 4. Usuwanie drzew zasiedlonych przez owady w przypadku ryzyka gradacji uniemożliwiającej naturalny opór środowiska z pozostawieniem w ekosystemie drzew martwych (posuszu jałowego)
3	Zagrożenie zwierząt w okresie zimowym	Dokarmianie w okresie śnieżnej i mroźnej zimy

III. Zagrożenia zewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Dopływ zanieczyszczeń antropogenicznych i geogenicznych wnoszonych do Parku przez rzeki i inne ciekі zlewni, przepływające przez Park	Współdziałanie administracji Parku z organami administracji lokalnej i samorządami gmin w celu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych zlewni Parku
2	Wzrastający ruch turystyczny na rzece Drawie	1. Zmiana organizacji spływów kajakowych na rzece Drawie – ekonomiczne, czasowe i ilościowe ograniczanie ruchu turystycznego. 2. Zorganizowanie Centrum Proekologicznego Zarządzania Ruchem Turystycznym
3	Niedrożna przepławka na Elektrowni Wodnej Kamienna na Drawie	Podjęcie starań zmierzających do polepszenia funkcjonowania przepławki
4	Zanikanie śladów po obiektach dawnej kultury materialnej i niematerialnej	1. Współpraca z samorządami lokalnymi i nadleśnictwami w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego regionu. 2. Działalność edukacyjna
5	1. Konflikt pomiędzy udostępnieniem Parku a ochroną	1. Szerokie udostępnianie informacji na temat wartości przyrodniczych i kulturowych Parku i regionu

	przyrody. 2. Brak akceptacji dla obowiązujących zakazów. 3. Niedostateczna wiedza o terenie Parku	oraz jego ochrony. 2. Prowadzenie działalności edukacyjnej i wydawniczej. 3. Montaż tablic informacyjnych. 4. Współpraca z podmiotami zainteresowanymi ochroną przyrody
6	Postępujące zanikanie regionalnych cech zabudowy	Propagowanie właściwych zapisów w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin, uwzględniających przeciwdziałania zanikaniu regionalnych cech zabudowy

IV. Zagrożenia zewnętrzne potencjalne¹⁾

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków
1	1. Eutrofizacja wód rzeki Drawy. 2. Skażenie gleby na skutek nawożenia gnojowicą pól położonych w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki przez Ferme Tuczu Trzody Chlewnej w Chomętowie	1. Monitoring jakości gleb i wód. 2. Starania administracyjne zmierzające do ograniczenia negatywnego wpływu funkcjonowania fermy na ekosystemy Parku
2	Negatywny wpływ gatunków obcych i inwazyjnych na rodzime, dzikie populacje zwierząt i roślin	Monitoring i eliminacja obcych gatunków roślin i zwierząt

¹⁾ Zagrożenia uszeregowano od najistotniejszego.

²⁾ Zwierzęta kopytne – jeleń (*Cervus elaphus*), sarna (*Capreolus capreolus*), dzik (*Sus scrofa*).